

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 41 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 47 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Engels antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Artificial Intelligence at work

- 1p 1 Waarom denkt men in Japan dat 'Artificial Intelligence at work' (titel) nodig gaat zijn?
- A om beter in staat te zijn om complexe politieke besluiten te nemen
 - B om geldverspilling als gevolg van overbezetting te voorkomen
 - C om het personeelstekort als gevolg van vergrijzing op te vangen
 - D om rekenfouten die nu nog onopgemerkt blijven te corrigeren

Tekst 2 'Eco mermaid' breaks own world record

- 1p 2 What becomes clear about Merle Liivand from the text?
- A She can move faster through water than she can move on land.
 - B She prefers the company of water animals over that of humans.
 - C She swims with both feet in one flipper and is an environmentalist.
 - D She uses special breathing equipment and hardly ever surfaces.
- 1p 3 What does Merle Liivand tell about 'her previous Guinness World Record' (paragraph 2)?
- A Her health was troubling her too much.
 - B Sea creatures slowed her down.
 - C She had some issues with her gear.
 - D The circumstances were challenging.

Tekst 3 Ireland's most venomous spider

- 1p 4 'In what is sure to be good news for absolutely no-one' (paragraph 1) How can this remark be characterised?
- A as enthusiastic
 - B as outraged
 - C as playful
 - D as rude

- 2p 5 Geef aan of de volgende beweringen overeenkomen met de tekst.
Omcirkel 'wel' of 'niet' achter elk nummer in de uitwerkbijlage.
- 1 Het gif van de 'Noble False Widow' spin is dodelijker dan dat van de 'Black Widow'.
 - 2 De 'Noble False Widow' spin heeft inheemse spinnensoorten grotendeels uitgeroeid.
 - 3 Er worden steeds meer mensen door de 'Noble False Widow' spin gebeten.
- 1p 6 Kies bij 6 in alinea 5 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A we can ignore safety protocols
 - B we have to do more research
 - C we need to live in fear
 - D we recognise the symptoms
 - E we will find an antidote

Tekst 4 The curse of Pompeii

- 1p 7 Kies bij 7 in alinea 1 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A be careful when buying souvenirs
 - B leave things as they are
 - C read about its background
 - D take measures to protect yourself
- 1p 8 What becomes clear about Nicole from paragraph 2?
- A She blames some of her bad luck on the artifacts she pinched from a historic site.
 - B She feels guilty about having tried to sell fake historical artifacts illegally.
 - C She has found out that the artifacts she had purchased have no historic value.
 - D She is interested in historical artifacts that can be linked to violent events.
- 1p 9 'The curse of Pompeii' (titel)
→ In welke zin van deze tekst wordt **voor het eerst** duidelijk welke gevolgen deze vloek zou hebben?
Citeer (= schrijf over uit de tekst) de eerste twee woorden van deze zin.

Tekst 5 Who are your friends?

- 1p 10 What was the outcome of the study mentioned in paragraphs 1-2?
- A People who are good friends share more than just interests.
 - B People who become friends will develop the same interests.
 - C People who have broad interests tend to have lots of friends.
 - D People who share interests have more intense friendships.
- 1p 11 Kies bij 11 in alinea 3 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A Eventually
 - B For example
 - C In addition
 - D Similarly
- 1p 12 What does Benjamin Domingue focus on in paragraphs 3-4?
- A how friendships are established
 - B when friendships impact our lives
 - C which friendships will survive
 - D why friendships need further research

Tekst 6 The day my house went Cillit BANG!

- 1p 13 Kies bij 13 in alinea 1 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A although
 - B because
 - C so
- 1p 14 Kies bij 14 in alinea 2 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A Astonishingly
 - B Logically
 - C Obviously
 - D Unfortunately
- 1p 15 Kies bij 15 in alinea 4 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A afraid
 - B disappointed
 - C excited
 - D relieved

- 1p 16 Kies bij 16 in alinea 5 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A can do the job perfectly
 - B do less harm to the environment
 - C have a more agreeable smell

Tekst 7 A 2nd-Grade Class and a Science Experiment

- 1p 17 'If a firefly went to space, would it still be able to light up as it floated in zero gravity?' (alinea 1)
→ Welke zin geeft antwoord op deze vraag?
Citeer (= schrijf over uit de tekst) de eerste twee woorden van deze zin.
- 1p 18 Kies bij 18 in alinea 2 het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.
- A allow children as passengers on board of a spacecraft?
 - B attend a lecture on space discoveries with your class?
 - C build the experiment and actually send it to space?
 - D get more information by reading studies on space projects?
- 1p 19 Which of the following becomes clear from paragraph 3?
- A Approaching Blue Origin was somewhat challenging for Ms. Samudio.
 - B Dr. Collicot built the rocket that is now used for space exploration.
 - C Participating in a space project is less expensive than you would think.
 - D Schools get a discount if they promote the New Shepard spacecraft.
- 1p 20 'Cumberland Elementary has not been the only school to see the value of paying for an experiment aboard the New Shepard rocket.' (alinea 4)
→ In welke **andere** alinea wordt beschreven hoe inspirerend meedoen aan het ruimte experiment voor schoolkinderen kan zijn?
Noteer het nummer van deze alinea.
- 2p 21 Geef aan of de volgende beweringen overeenkomen met alinea's 5 tot en met 7.
Omcirkel 'wel' of 'niet' achter elk nummer in de uitwerkbijlage.
- 1 Studenten lucht- en ruimtevaarttechniek gaven les aan basisschoolkinderen.
 - 2 Er waren meerdere argumenten om te besluiten geen vuurvliegjes mee te nemen tijdens een ruimtevlucht.
 - 3 Ms. Samudio vond het experiment zo leuk dat ze erover denkt om zich te laten omscholen.

Tekst 8 Wartime letters recovered from the SS Gairsoppa

- 1p 22 'Wartime letters recovered from the SS Gairsoppa' (titel)
→ In welke zin wordt **voor het eerst** uitgelegd hoe het komt dat deze brieven bewaard zijn gebleven in het gezonken schip?
Citeer (=schrijf over uit de tekst) de eerste twee woorden van deze zin.
- 1p 23 'a central part of all this big bundle of mailbags has survived' (alinea 3)
→ Hoeveel **verschillende** technieken zijn toegepast om de brieven in goede staat te houden, nadat ze uit het schip zijn gehaald?
Noteer het aantal.
- 3p 24 In alinea 4 zijn drie woorden weggelaten.
→ Bepaal voor **24-1**, **24-2** en **24-3** welk woord daar het best past.
Noteer de letter van het woord achter elk nummer in de uitwerkbijlage.
Let op: er blijven zes woorden over.

Kies uit:

- a boring
- b chemical
- c contaminating
- d fixed
- e maintaining
- f missing
- g purifying
- h time-consuming
- i withstanding

- 1p 25 What would be an appropriate subtitle for this article?
- A A new opportunity to get youngsters interested in recent history
 - B Everyday messages written in times of historical importance
 - C Military glory and classified information saved from the depths
 - D Rare find adds new information to naval routines during WWII

Tekst 9 Australian Sea Plant

- 1p 26 'Australian Sea Plant' (title)
How is this plant introduced in paragraphs 1 and 2?
- A by explaining how research into it was organised
 - B by making clear that there are doubts about its origin
 - C by stating what its most remarkable feature is
 - D by stressing that it has been found only recently

- 1p 27 De zinnen van alinea 4 staan hieronder, maar niet in de juiste volgorde.
→ Wat is de juiste volgorde?
Noteer de letters van de zinnen in de juiste volgorde in de uitwerkbijlage.

[a] In addition to its gigantic size, the plant's genetics are also unusual; most seagrasses inherit half of each parent's genome, but the seagrass in Shark Bay carries the entire genome of each parent, a condition known as polyploidy.

[b] Sinclair explains why they took these samples: "We have been studying cool water seagrasses in southern Australia for a while, to understand how much genetic diversity is in them and how connected the meadows are."

[c] There was more connection than anyone had anticipated. "The results blew us away: it was all one plant," the authors write in *The Conversation*, "so one single plant has expanded over a stretch of 112 miles."

- 1p 28 What explanations for the size of the plant are mentioned in paragraph 5?
- A It can adapt to a range of circumstances and was left undisturbed when growing.
 - B It managed to reproduce at a fast rate and there were no competitors nearby.
 - C It seems to have extraordinary chromosomes and has profited from the mild climate.
 - D It thrives because of its exceptionally bright location and because the sea water is of high quality.
- 1p 29 What is the function of paragraph 6?
- A to explain why the plant grows faster when it is warm
 - B to question if the plant will survive climate change
 - C to stress the importance of the plant for other creatures
 - D to support the claim that the plant is quite tough
- 1p 30 What is the main point made about seagrasses in paragraph 7?
- A They can be harvested and processed for consumption.
 - B They deserve to be examined more thoroughly.
 - C They have features that make them worth preserving.

Tekst 10 Barbie Queen

- 2p 31 Geef aan of de volgende beweringen overeenkomen met alinea's 2 tot en met 5.
Omcirkel 'wel' of 'niet' achter elk nummer in de uitwerkbijlage.
- 1 De echte koningin draagt meestal kleding in felle kleuren.
 - 2 De accessoires die de pop draagt zijn imitaties van erfstukken.
 - 3 De achtergrond van de verpakking van de pop lijkt op de troonzaal.
 - 4 Er wordt maar een beperkt aantal exemplaren van deze pop gemaakt.
- 1p 32 'Barbie Queen' (titel)
→ In welke alinea noemt de schrijver iets dat hem **niet** bevalt aan dit product?
Noteer het nummer van deze alinea.
- 1p 33 Why did Mattel make a Queen Elizabeth II Barbie according to the text?
- A to honour her as an influential and important person
 - B to profit from her being by far the most popular monarch
 - C to show off their skill at manufacturing accurate copies
 - D to stress the company's support for the royal family

Tekst 11 'Third Eye' for 'Smartphone Zombies'

- 1p 34 How is 'The Third Eye' presented in paragraph 1?
- A as a bold fashion statement for true tech junkies
 - B as a clever method for navigating through crowded streets
 - C as a humorous form of criticism of a modern problem
 - D as a useful invention to help people spend more time online
- 1p 35 What is the main function of paragraph 2?
- A to explain why 'The Third Eye' was tested out in public first
 - B to give an impression of a first response to 'The Third Eye'
 - C to make clear that 'The Third Eye' is still only a prototype
 - D to question if 'The Third Eye' will greatly improve road safety
- 1p 36 Which of the following best describes paragraph 3?
- A It aims to get more people interested in 'The Third Eye'.
 - B It gives technical information about 'The Third Eye'.
 - C It stresses that 'The Third Eye' is easy to manufacture.
 - D It warns about safety hazards connected to 'The Third Eye'.

Tekst 12 Why Square Hot Dogs Could Save Lives

- 2p 37 'Why Square Hot Dogs Could Save Lives' (titel)
Om ongelukken met 'hotdogs' te voorkomen, kun je ze een andere vorm geven. Daarnaast worden er in deze tekst nog **twee** andere adviezen gegeven.
→ Welke twee?
Geef antwoord in het Nederlands.

Tekst 13 Beautiful Skellig Michael

- 1p 38 'Beautiful Skellig Michael' (title)
Which of the following is mentioned as a typical feature of this site?
A buildings on the verge of collapse
B film crews behaving irresponsibly
C rough weather conditions
D too many people visiting it
- 1p 39 'hundreds of Puffins' (paragraph 2)
What role do these birds play in relation to the Star War series?
A They kept on interrupting the outdoor scenes with their calls.
B They made it necessary to make changes to the original script.
C They were a source of inspiration for a new spin-off series.
- 1p 40 Which of the following best describes this text?
A It analyses the popularity of Ireland as a background for movies.
B It celebrates the fact that Ireland's scenery is appreciated worldwide.
C It explains how Ireland can profit from entering global competitions.
D It praises the way in which Ireland protects its native flora and fauna.
E It questions if Ireland needs to attract more visitors to its shores.

Tekst 14 ENGINEER YOUR FUTURE

- 1p 41 Wat is het doel van de tentoonstelling?
A Jongeren confronteren met hun gebrek aan technische kennis.
B Jongeren laten ontdekken of een technisch beroep bij hen past.
C Jongeren uitdagen om games over techniek te gaan ontwikkelen.
D Jongeren waarschuwen voor toekomstige technische problemen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.

